

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی قزوین
دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته علوم بهداشتی در تغذیه

عنوان

بررسی ارتباط اختلال رشد با امنیت غذایی خانواده در کودکان ۳ تا ۶ ساله مراجعه کننده به
مراکز بهداشتی درمانی شهر قزوین

استاد راهنما

جناب آقای دکتر مصطفی نوروزی

اساتید مشاور

سرکار خانم دکتر رزا زاوشی
جناب آقای دکتر اصغر محمدپور اصل

نگارش

طوبی غلام پور

شهریور ۱۳۹۴

چکیده

زمینه و هدف: نا امنی غذایی به معنی ناتوانی در بدست آوردن غذا یا مصرف غذای ناکافی از نظر کمی و کیفی است. پیامدهای ناشی از نا امنی غذایی بر عملکرد فیزیولوژیک انسان در تمام مراحل زندگی بخصوص دوران کودکی تاثیرگذار است. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط اختلال رشد کودکان ۳ تا ۶ ساله شهر قزوین با امنیت غذایی خانواده، انجام گرفت.

روش: مطالعه بصورت مورد شاهدی، بر روی ۱۷۷ کودک مورد و ۳۵۵ کودک شاهد ۳ تا ۶ ساله، مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر قزوین، در سال ۱۳۹۳ انجام شد. گروه مورد شامل کودکانی که در دو مراجعه متوالی نمودار رشد افقی یا نزولی داشتند و گروه شاهد شامل کودکان با نمودار رشد صعودی بودند. در هر دو گروه کودکان با وزن تولد بالای ۲۵۰۰ گرم، بدون داشتن بیماری و تک قلو انتخاب شدند. داده ها از طریق تکمیل پرسشنامه امنیت غذایی استاندارد USDA و پرسشنامه وضعیت اجتماعی اقتصادی خانواده با مصاحبه با مادران بصورت حضوری و کارت پایش رشد کودکان بدست آمد. خانواده هایی که امتیاز آنها بین ۰ تا ۲ بود در گروه امن، امتیاز ۳ تا ۷ در گروه نا امن بدون گرسنگی و امتیاز ۸ تا ۱۸ در گروه نا امن با گرسنگی قرار گرفتند. در تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS16 و متناسب با وضعیت متغیرها از آزمونهای t-test، کای دو و رگرسیون لجستیک استفاده گردید.

یافته ها: ۲۴۹ خانواده (۴۶/۸٪) وضعیت امن غذایی، ۲۲۴ خانواده (۴۲/۱٪) وضعیت نا امن بدون گرسنگی و ۵۹ خانواده (۱۱/۱٪) وضعیت نا امن با گرسنگی داشتند. بین بعد خانواده، وضعیت اجتماعی اقتصادی خانواده و وضعیت امنیت غذایی خانواده با اختلال رشد کودکان رابطه معنی داری بدست آمد ($P < 0.005$). پس از تعدیل عوامل مخدوش کننده با استفاده از رگرسیون لجستیک، ارتباط طبقه اجتماعی اقتصادی و وضعیت امنیت غذایی خانواده و همچنین مدت زمان مصرف شیر مادر با اختلال رشد کودکان معنی دار بود ($P < 0.005$) و جنس کودک و سن والدین با اختلال رشد ارتباط نداشتند.

نتیجه گیری: براساس نتایج این تحقیق وضعیت امنیت غذایی و طبقه اجتماعی اقتصادی خانواده و طول مدت تغذیه با شیر مادر با اختلال رشد کودکان ۳ تا ۶ ساله ارتباط معنی داری دارد. افزایش آگاهی تغذیه ای مادران جهت شناخت و تامین نیازهای تغذیه ای کودکان در این سن به منظور پیشگیری از اختلال رشد، پیشنهاد می شود.

کلید واژه ها: امنیت غذایی، اختلال رشد، کودکان.